

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV ROKYCANY

ARCHIV OBCE SVINNÁ
(1853) 1879 - 1944

Inventář

Číslo listu JAF
79

Evidenční číslo pomůcky
148

Zpracovala: Mgr. Hana Hrachová

ROKYCANY 2004

OBSAH

ÚVOD

I.	Vývoj původce fondu	4
II.	Vývoj a dějiny fondu	6
III.	Archivní charakteristika fondu	7
IV.	Obsah fondu	8
V.	Záznam o uspořádání fondu	8

PŘÍLOHY

Č. 1	Seznam použité literatury	10
Č. 2	Seznam použitých zkratk	10

INVENTÁRNÍ SEZNAM

I.	Knihy	12
II.	Spisový materiál	12
III.	Účetní materiál	14

ÚVOD

I. Vývoj původce fondu

Fond Archiv obce Svinná byl vytvořen obecní samosprávou, tj. obecním zastupitelstvem a obecním úřadem. Před rokem 1850 patřila Svinná k liblínskému panství. V roce 1850 došlo k osamostatnění obce. Svinná byla zahrnuta do soudního okresu Zbiroh, který spravovalo Okresní hejtmanství Hořovice v Pražském kraji. Od 1. září 1896 bylo obnoveno Okresní hejtmanství v Rokycanech, které se nově skládalo ze soudních okresů Rokycany a Zbiroh. Samosprávný soudní okres Zbiroh byl zrušen 1. 12. 1928. Okresní úřad Rokycany byl podle vládního nařízení ze dne 26. 5. 1942 č. 185 Sb. o nové úpravě obvodů a sídel okresních úřadů zrušen a veškerá správa bývalého okresu přešla na Okresní úřad Plzeň – venkov. Tato změna vešla v platnost dne 1. 6. 1942. Rokycanský okres byl znovu vytvořen až po válce na základě dekretu prezidenta republiky o obnovení stavu k 30. 9. 1938.

Územní kompetence obecního úřadu se vztahovaly jen na katastrální území obce. V letech 1869 – 1880 byla Svinná osadou Hlohovic. Ke Svinné patřily také samoty Nový Mlýn, Vrbatův Mlýn a hostinec čp. 40 poblíž Kamence. Pro označení názvu obce se používá pouze termín Svinná, v některých případech psáno také Sviná.

Obecní zřízení bylo uzákoněno tzv. Stadionovým prozatímním obecním zřízením z 20. března 1849, kde byla vytýčena zásada „základem svobodného státu je svobodná obec.“ Toto zřízení nabylo platnost 1. ledna 1850. Obce se staly nejnižšími články a instancemi územní samosprávy. V roce 1859 bylo vydáno obecní zřízení, z něhož v praxi zůstalo platné jen nařízení o domovském právu. K dalším změnám došlo po vydání Únorové ústavy v roce 1862, na kterou navázal říšský zákon č. 18/1862 Sb. a zemský zákon z 16. dubna 1864 o obecním zřízení.

Po vzniku Obecního úřadu ve Svinné v roce 1850 se staly výkonnými orgány obecní výbor a obecní představenstvo. Obecní výbor byl složen ze zákonného počtu členů závislého na stavu oprávněných voličů s tříletým funkčním obdobím. Náhradníků nemělo být více než polovina členů obecního výboru. Obecní výbor jako kolegiální sbor rozhodoval většinou hlasů, měl pouze usnášecí a dozorčí moc, nikoliv však moc výkonnou. Po reformách sedmdesátých let měl obecní výbor usnášecí a dozorčí moc a byl sekundárním orgánem, který vyřizoval zvláště důležité záležitosti. Jeho zasedání byla veřejná. Do pravomoci obecního výboru patřila správa obecního majetku, udělování domovského práva, čestného občanství a vyřizování záležitostí místní policie.

Obecní výbor volil ze svého středu obecní představenstvo, které se skládalo ze starosty a alespoň dvou radních. Představenstvo netvořilo kolégium, radní byli pouze pomocným a zastupujícím orgánem starosty. Představenstvo jako užší orgán reprezentovalo obec navenek.

Působnost obecního úřadu byla zčásti samostatná: správa obecního jmění a obecních záležitostí, dohled na bezpečnost majetku, péče o zachování obecních cest, silnic a mostů, výkon policie polní, běžné, zdravotní, mravnostní, stavební i požární, péče o chudé a dobročinné ústavy, účast na správě místních škol, urovnávání sporů mezi stranami v obci a konání dobrovolných dražeb nemovitých věcí. Zčásti byla působnost obcí přenesená a ta se týkala záležitostí soudních, politických, vojenských, berních i důchodkových. Dohled nad obecním úřadem náležel jednak okresnímu zastupitelstvu a zemskému výboru, jednak místodržitelství.

Vzhledem k absenci důležitých pramenů, tj. kroniky a zápisů ze schůzí zastupitelstev a rady, nevíme o činnosti a složení obecního úřadu mnoho. V roce 1883 byl představeným obce František Svoboda, jako radní jsou označeni Jan Šmaus a František Schalla. O rok později se v pramenech vyskytuje také radní František Svoboda. V roce 1889 byl starostou Svinné František Bejček.

V roce 1927 byl starostou Svinné Václav Klíma a členy obecního zastupitelstva Josef Lehký a Vojtěch Smeták. O rok později je jako starosta uváděn František Kočka. V roce 1929 stál v čele Svinné Václav Kunc. Toho v roce 1931 vystřídal G. Prantner.

Dne 27. 9. 1931 se konaly obecní volby, z nichž vzešel nový starosta František Mach. V zastupitelstvu pracovali mj. Josef Ninbergr, Josef Svoboda a Václav Šmaus. K další změně v čele obce došlo až v roce 1938, kdy se novým starostou stal Josef Nirnbergr. V roce 1942 je opět jako starosta označen František Mach.

Obecní úřad Svinná zanikl 5. 5. 1945, kdy v obci zahájil činnost Místní národní výbor Svinná.

Starostové Svinné v letech 1883 – 1945

Jméno starosty	Ve funkci od	Ve funkci do
František Svoboda	1883	?
František Bejček	1889	?
Václav Klíma	1927	?
František Kočka	1928	?
Václav Kunc	1929	?
G. Prantner	?	27. 9. 1931
František Mach	27. 9. 1931	?
Josef Nirnbergr	1938	1942
František Mach	1942	1945

II. Dějiny a vývoj fondu

Fond lze považovat za uzavřený, neboť ve spisovně již nezůstaly žádné písemnosti náležející k fondu. Fond je ale dochován značně torzovitě. Písemnosti jsou psány česky.

O tom, kde byla sídlo obecního úřadu, prameny nevypovídají. Stejně tak nevíme nic ani o způsobu vyřizování písemné agendy, ukládání písemností apod. Na dochovaných písemnostech není vyznačeno podací razítko ani číslo jednací. Z roku 1934 se dochoval hlavičkový papír.

Písemnost pocházející z roku 1884 je stvrzena oválnou pečetí s nápisem Obec Swina. V období první republiky se písemnosti označovaly kulatým razítkem s textem OBECNÍ ÚŘAD SVINNÁ, p. Radnice uprostřed s českým lvem. Po roce 1938 se objevuje kulaté razítko s českým lvem a označením OBECNÍ ÚŘAD VE SVINNÉ, po. okr. Rokycany, pp. Radnice. Během druhé světové války se používalo dvojjazyčné razítko.

Fond byl převzat postupně, první skartace písemností se uskutečnila 18. května 1953. Do archivu byly podle protokolu převzaty dvě knihy zápisů ze schůzí ob. zastupitelstva z let 1894 – 1924 a 1924 – 1934, 14 hlavních knih z let 1925 – 1945, spis o chudobinci z roku 1926, dlužní úpis od okresní hospodářské záložny z roku 1934, popis stavu hasičské zbrojnice z roku 1945 či zápis o přijetí inventáře od SDH z roku 1942. Všechny výše uvedené písemnosti však nejsou součástí fondu. Nabízí se vysvětlení, že do archivu nebyly dopraveny anebo že k jejich ztrátě došlo až v archivu. Při řízení bylo zároveň vyskartováno 15 balíků

z let 1906 – 1947 – nedoplatky daní, dražby na pronájem obecních pozemků, dávka z nápojů, nucené užívání pozemků, zásobovací agenda, domácí porážky, mlecí povolení apod.

Při následující skartaci v březnu 1957 byly ze Svinné přivezeny hlavně spisy z let 1910 – 1940, převážně zaslané soudy nejruznějších instancí. Písemnosti určené do stoupy nebyly blíže popsány ani datovány.

V dubnu 1960 přijela do Svinné V. Čížková, která pro trvalé uschování vybrala knihu domovských listů, seznam vojenských záložníků, parcelní protokol, inventář pozemků, trestní protokol a balík spisů z let 1935 – 1957 (rozpočty, vyříděná korespondence, statistická hlášení, nepotřebné formuláře).

Jak již bylo předesláno, fond je dochován velmi torzovitě. Za ztracené můžeme považovat veškeré zápisy ze schůzí zastupitelstva, rady a komisí, matriky obyvatel, ostatní knihy evidenčního charakteru. Nedochovaly se ani účetní knihy. Ze spisového materiálu se do archivu nedostal ani jeden podací deník, chybí například písemnosti týkající se domovského práva, voleb. Žádné zastoupení nemá ani skupina péče o veřejné ústavy a zařízení.

III. Archivní charakteristika fondu

Před zahájením pořádacích prací bylo součástí fondu 6 knih a dva kartony. Jejich časový rozsah byl vymezen léty 1874 – 1945 (1949). Fond zaujímal 0,24 bm.

Inventarizace se uskutečnila v roce 2002. Fond byl uspořádán podle metodického návodu pro pořádání fondů obcí. Písemnosti obecního úřadu byly seřazeny podle schématu: I. Knihy, II. Spisový materiál, III. Účetní materiál a IV. Ostatní materiál. Součástí fondu není žádná listina.

Při pořádání knih bylo zjištěno, že dvě z nich (kniha evidence vydaných domovských listů a pokladní deník) přesahují do období po roce 1945 a byly proto delimitovány do fondu MNV.

Původně fond obsahoval dva kartony z let 1883 – 1957, přičemž v prvním byly společně uloženy písemnosti MNV a obecního úřadu. Zde byla také nalezena kniha evidence neaktivního mužstva z let 1892 – 1949, která byla delimitována do fondu MNV Svinná. V druhém kartonu byly pouze účetní závěrky a rozpočty. Spisy byly uspořádány podle metodického pokynu do jednotlivých skupin a byly uloženy do jednoho kartonu.

Ve fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace. Delimitováno bylo celkem 0,02 bm písemností z let 1924 – 1949 do fondu Místní národní výbor Svinná. Nynější rozsah fondu je 0,16 bm, z toho na knihy připadá 0,04 bm a na karton 0,12 bm.

Kategorie jednotlivých písemností fondu je uváděna na základě směrnice MV ČSR č. 2 ze dne 4. března 1975 o ochraně a kategorizaci archiválií. Všechny písemnosti byly zařazeny do III. kategorie.

Fyzický stav fondu je dobrý.

IV. Obsah fondu

Fond AO Svinná z let (1853) 1879 – 1944 obsahuje 4 knihy z let 1879 – 1943 a karton spisů z let (1853) 1886 – 1944. Jazykem fondu je čeština.

Fond se dochoval velmi torzovitě. Zcela chybí knihy zápisů ze schůzí a kronika. Součástí fondu jsou pouze čtyři knihy evidenčního charakteru. Spisový materiál je spíše přijemického charakteru, takže o životě v obci nepodává příliš informací.

V. Záznam o uspořádání fondu

Fond AO Svinná uspořádala, inventární seznam sestavila a úvod zpracovala Mgr. Hana Hrachová v roce 2002 ve Státním okresním archivu v Rokycanech.

Rokycany 1. 11. 2004

Mgr. Hana Hrachová

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Seznam použité literatury

Politický a školní okres rokycanský, Rokycany 1898.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850 – 1970, I. díl, 1 sv., Praha 1978.

Příloha č. 2

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
bm	běžný metr
ČSSR	Československá socialistická republika
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
MNV	místní národní výbor
MV ČSR	Ministerstvo vnitra České socialistické republiky
OÚ	obecní úřad

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. č.
---------	-------	---------------	----------

I. Knihy

Knihy všeobecné správy obce

Knihy vydaných domovských listů
(viz MNV Svinná, bez inv. č.)

1924 - 1948

Knihy správy obecního majetku

1 Inventář obecního jmění, pozemků a
veřejného statku

1931 – 1937

K 1

Evidenční kniha agendy bezpečnosti a veřejného pořádku

2 Trestní protokol

1915 – 1943

K 2

Knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech

3 Kniha evidence neaktivního vojska

1879 – 1941

K 3

4 Parcelní protokol

1892

K 4

II. Spisový materiál

II. 2 Spisy

Obec a její správa

5 Matriční záležitosti

(opis křestního listu Jana N. Správky)

(1853) 1886

1

6 Organizace činnosti obecní samosprávy

<u>Inv. č.</u>	<u>Obsah</u>	<u>Časový rozsah</u>	<u>Kart. č.</u>
	(výpis ze schůze zastupitelstva)	1932	1

Správa obecního majetku

7	Evidence obecního majetku (2 inventáře)	1883 – 1884	1
8	Obecní pozemky (mj. kupní a nájemní smlouvy, pozemnostní archy veřejného majetku (s. d.), pozemnostní archy (1929 - 1932)	/1868/ 1922 – 1938	1
9	Rozpočtové hospodaření obce (mj. rozpočty a účetní závěrky)	1926 – 1944	1

Péče o bezpečnost a veřejný pořádek

10	Trestní pravomoc (výtahy z trestních protokolů, trestní listy)	1896 – 1942	1
----	---	-------------	---

Spolupůsobení ve státních záležitostech

11	Katastrální záležitosti (mj. usnesení soudu o vkladech změn do pozemkových knih, záležitosti týkající se přidělu pozemků z velkostatku Radnice)	1912 – 1940	1
12	Soudní záležitosti (pozůstalostní řízení)	1910 – 1934	1

<u>Inv. č.</u>	<u>Obsah</u>	<u>Časový rozsah</u>	<u>Kart. č.</u>
	III. Účetní materiál		
	III. 2 Účetní knihy		
	Pokladní deník		
	(viz MNV Svinná, nezpracováno)	1940 – 1949	

Základní informace o fondu

Název fondu:	Archiv obce Svinná
Značka fondu:	AO Svinná
Časový rozsah:	(1853) 1879 - 1944
Počet evidenčních jednotek:	5 (4 knihy, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	12
Rozsah v běžných metrech:	0,16
Stav ke dni:	1. 11. 2004
Archivní fond zpracovala:	Mgr. Hana Hrachová
Pomůcku sestavila:	Mgr. Hana Hrachová
Počet stran:	14
Schválil:	Mgr. Hana Hrachová, čj. SOAP/070-616/04 11. 11. 2004